

Napiórkowska „Pan Tadeusz”

DOCHÓD PRZEZNACZAM NA GIMNAZJUM

SKRÓTY LITERACKIE

„PAN TADEUSZ“

PRZEZ

JADWIGĘ PRUS-NAPIÓRKOWSKĄ
DYREKTORKE I WŁAŚCICIELKĘ KURSÓW MATURALNYCH

WYDAWNICTWO AUTORKI

NAKLAD I-szy 3000 EGZEMPLARZY — WILNO, 15 IX 1932 R.

DOCHÓD PRZEZNACZAM NA GIMNAZJUM

SKRÓTY LITERACKIE

„PAN TADEUSZ“

PRZEZ

JADWIGĘ PRUS-NAPIÓRKOWSKĄ
DYREKTORKE I WŁAŚCICIELKE KURSÓW MATURALNYCH

INSTYTUT
BADAŃ LITERACKICH PAN
BIBLIOTEKA
00-333 Warszawa, ul. Nowy Świat 73
Tel. 22-62-62

WYDAWNICTWO AUTORKI

NAKLAD I-szy 3000 EGZEMPLARZY — WILNO, 15 IX 1932 R'



Druk. „Ruch”, Wilno, Tatarska 6.

<http://fcin.org.pl>

Największą dla duszy otuchą
Gdy zdoła innej duszy odjąć smutku trochę.
Autorka

Pan Tadeusz.

Księga I. — Gospodarstwo.

1. Opis dworu szlacheckiego.
2. Przybycie ze szkół pana Tadeusza.
3. Opis komnat dworskich.
4. Spotkanie Tadeusza z nieznaną panią.
5. Rozmowa Tadeusza z ekonomem Wojskim.
6. Wojski proponuje iść na spotkanie Sędziego.
7. Opis zachodu słońca.
8. Wojski z Tadeuszem idą na spotkanie gospodarzy.
9. Opis porządku dworskiego.
10. Powitanie Tadeusza z Sędzią.
11. Powrót do dworu.
12. Opis zamku Horeszków.
13. Kolacja w zamku.
14. Mowa sędziego o grzeczności.
15. Mowa podkomorzego o modach francuskich.
16. Opowiadanie Rykowa o Suworowie i Napoleonie.
17. Przybycie nowej nieznaną osobą.
18. Spór Rejenta i Asesora o Sokoła i Kusego.
19. Rozmowa Tadeusza z nieznaną damą.
20. Nowy wybuch sporu o charty.
21. Opowiadanie Wojskiego.
22. Koniec uczyty w zamku, powrót do dworu.
23. Rozmowa Sędziego z woźnym.
24. Ostatni woźny trybunału.
25. Rzut oka na ówczesną politykę Europy.
26. Charakterystyka i opis księdza Robaka.

Księga II. — Zamek.

1. Zamek w Soplicowie.
2. Przygotowanie myśliwych do polowania.
3. Polowanie.
4. Przybycie hrabi przed zamek.
5. Wygląd zamku w mgłę porannej.
6. Opis obyczajów hrabięgo.
7. Charakterystyka Gerwazego.
8. Spotkanie hrabięgo z Gerwazym.
9. Gerwazy i hrabia idą do zamku.
10. Gerwazy opowiada historję ostatniego z Horreszków.
11. Hrabia po skończonej rozmowie jedzie do myśliwych.
12. Opis ogrodu warzywnego w Soplicowie.
13. Dziewczyna w ogrodzie.
14. Powrót myśliwych z polowania; śniadanie.
15. Opowiadanie Rejenta o ustawach polowania.
16. Anegdota Telimeny.
17. Rozmowa Tadeusza z Telimena.
18. Gatunek much litewskich.
19. Wybuch sporu Rejenta z Aseorem.
20. Wielcy myśliwi Litwy.
21. Zakład Rejenta i Aseora o charty.
22. Wycieczka do lasu na grzyby.

Księga III. — Umizgi.

1. Wyprawa hrabięgo na sad Sopliców.
2. Dziewczyna w sadzie.
3. Rozmowa hrabięgo w sadzie z dziewczyną.
4. Hrabia idzie do lasu.
5. Hrabia spostrzega w lesie cienie ludzkie.
6. Zbieranie grzybów.
7. Telimena w świątyni dumania.

8. Rozmowa Telimeny z Sędzią.
9. Przybycie hrabiego do Telimeny. — Rozmowa
10. Ironja z lasów litewskich.
11. Tadeusz w obronie przyrody Litwy.
12. Słynni malarze.
13. Tadeusz opisuje chmury.
14. Dzwon w Soplicowie wzywa na obiad.
15. Powrót do dworu.
16. Wiadomość o wyjściu niedźwiedzia z matecznika.
17. Przygotowanie do obławy.

Księga IV. — Dyplomatyczne łowy.

1. Nieznane zjawisko budzi Tadeusza.
2. Wyprawa na niedźwiedzia.
3. Opis dwóch karczem.
4. Szlachta w karczmie.
5. Charakterystyka Jankiela.
6. Książd Robak w karczmie.
7. Tabakierka księdza Robaka.
8. Tadeusz pędzi na łowy; za nim ks. Robak.
9. Puszcze litewskie.
10. Matecznik. Obława na niedźwiedzia.
11. Niedźwiedź wychodzi z matecznika.
12. Tadeusz i hrabia w niebezpieczeństwie.
13. Trzy strzały.
14. Koncert Wojskiego.
15. Niedźwiedź zabity.
16. Spór Rejenta z Ąsesorem o niedźwiedzia.
17. Opowiadanie Wojskiego o Dowejce i Domejce.
18. Rozstrzygnięcie sporu.
19. Uczta na polowaniu.
20. Dalszy ciąg opowiadania Wojskiego.
21. Sokół i Kusy gonią szaraka.
22. Koniec opowiadania Wojskiego.

Księga V. — Kłótnia.

1. Plany Telimeny.
2. Opis ptactwa domowego.
3. Rozmowa Telimeny z ogrodniczką Zosią.
4. Telimena przygotowuje Zosię do przedstawienia gościom.
5. Powrót myśliwych z obławy.
6. Telimena przedstawia Zosię Tadeuszowi.
7. Zdziwienie Tadeusza.
8. Spotkanie Tadeusza z Telimeną w lesie.
9. Zjawisko z mrówkami.
10. Powrót do domu różnemi drogami.
11. Wieczorem w zamku Horeszków.
12. Odkrycie Tadeusza.
13. Mowa Wojskiego.
14. Rzecz o łowach.
15. Opowiadanie Wojskiego o Rejtanie i księciu Denasow.
16. Rozprawa o skórę niedźwiedzia.
17. Hrabia porusza sprawę o zamek.
18. Gerwazy nakręca zegary.
19. Kłótnia Gerwazego z podkomorzym.
20. Mowa Protazego.
21. Zjawisko z kluczami.
22. Znowu kłótnia.
23. Bijatyka w sali.
24. Sztuka rzucania nożów.
25. Hrabia i Gerwazy cofają się z sali.
26. Gerwazy na chórze.
27. Opis pobojowiska w sali.
28. Narada hrabiego z Gerwazym.
29. Zamiar zajazdu na Soplicę.
30. Opowiadanie hrabiego.
31. Plany zajazdu.
32. Rozmyślanie klucznika Gerwazego.

Księga VI. — Zaścianek.

1. Opis mglistego poranku.
2. Pierwsze ruchy wojennego zajazdu.
3. Rozmyślenia ekonoma.
4. Protazy rusza do zamku.
5. Rozmowa Sędziego z księdzem Robakiem.
6. Opowiadanie ks. Robaka o Napoleonie.
7. Projekt ks. Robaka o powstaniu.
8. Ks. Robak wyrusza do hrabiego.
9. Protazy w konopiach. Wspomnienie.
10. Protazy w zamku czyta oświadczenie.
11. Opis zaścianku Dobrzyńskich.
12. Opis zaścianku Maćka Dobrzyńskiego.
13. Charakterystyka Maćka Dobrzyńskiego.
14. Gospodarstwo Maćka.
15. Przybycie posłów.
16. Zjazd zbrojnej szlachty.

Księga VII. — Rada.

1. Rada Bartka Prusaka.
2. Głos Maćka Chrzyciciela.
3. Mowa Buchmana komisarza z Klecka.
4. Szlachta układa plany powstania.
5. Przybycie Gerwazego.
6. Gerwazy podburza szlachtę przeciw Soplicom.
7. Prusak staje w obronie Sopliców.
8. Rada Jankiela ku zgodzie.
9. Namowa Gerwazego do zajazdu na Soplicę.
10. Maciej Rozeczka nie zgadza się. Wypędza szlachtę.
11. Przybycie hrabiego.
12. Hrabia ze szlachtą rusza na Soplicę.

Księga VIII. — Zajazd.

1. Opis wieczoru w Soplicowie.
2. Opis układu planetarnego.
3. Uwaga podkomorzego nad kometami.
4. Opowiadanie Wojskiego o Rejtanie i księciu Denasow.
5. Scena w pokoju Sędziego.
6. Rozmowa Tadeusza z Sędzią.
7. Spotkanie Tadeusza po wyjściu od Sędziego z Telimeną.
8. Tadeusz nad stawami.
9. Opis dwóch stawów w ciszy wieczornej.
10. Hrabia z dżokejami nad stawem.
11. Zajazd.
12. Hrabia zdobywa Soplicowo.
13. Ostatnia protestacja woźnieńska.
14. Rzeź inwentarza domowego.
15. Gerwazy piwnicznym.
16. Uczta zajazdowa.

Księga IX. — Bitwa.

1. Zajazdowa szlachta w rękach moskali.
2. Moskale zakuwają szlachtę w kłody.
3. Rykow proponuje majorowi uwolnienie jeńców.
4. Wjazd księcia kwestarza.
5. Śniadanie u Sędziego.
6. Hasło boju.
7. Bitwa.
8. Rozkucie z kłód Dobrzyńskich.
9. Czyny Kropiciela.
10. Pojedynek i zwycięstwo Maćka nad gefreiterem.
11. Niebezpieczeństwo Maćka.
12. Niebezpieczeństwo Chrzyciciela.
13. Zwycięstwo przechyla się na stronę szlachty.

14. Czyny Konewki.
15. Niebezpieczeństwo hrabiego.
16. Czyny Tadeusza.
17. Pojedynek wodzów przerwany zdradą.
18. Znowu bitwa.
19. Krwawe czyny Gerwazego.
20. Koniec bitwy. Zwycięstwo szlachty.

Księga X. — Emigracja. Jacek.

1. Opis przyrody.
2. Opis burzy. Walka żywiołów.
3. Narady w izbie Sędziego.
4. Mowa o majorze Płucie.
5. Ks. Robak proponuje zwycięzcom emigrację.
6. Emigracja.
7. Rozmowa Sędziego z Tadeuszem.
8. Rozmowa z hrabią.
9. Pożegnanie.
10. Ks. Robak na łożu śmierci.
11. Wyznanie ks. Robaka.
12. Opowiadanie Jacka Soplicy.
13. Gerwazy przebacza Jackowi.
14. Jacek otrzymuje ostatnią wiadomość z Księstwa.
15. Śmierć Jacka Soplicy.

Księga XI. — Rok 1812.

1. Wróżby wiosenne.
2. Rok 1812.
3. Wkroczenie wojsk polskich do Soplicowa.
4. Przygotowanie ostatniego obiadu staropolskiego.
5. Nabożeństwo w kościele.
6. Wspomnienie zasług Jacka Soplicy. Nagroda.
7. Rozmowa Gerwazego z Protazym.
8. Rozmowa Tadeusza z Zosią.

9. Spostrzeżenie w ogrodzie szaraka.
10. Koniec sporu o Kusego i Sokoła.
11. Rysopis Zosi.
12. Przybycie drugiej pary zaręczonych.

Księga XII. — Kochajmy się.

1. Przybycie do zamku Wojskiego.
 2. Ostatnia uczta staropolska.
 3. Arcy - serwis.
 4. Objaśnienie figur serwisa.
 5. Ruchy i zmiany serwisa.
 6. Uciezka gen. Dąbrowskiego.
 7. Rozmowa o scyzoryku. Scyzoryk.
 8. Uciezka Kniaziewiczza.
 9. Przybycie trzeciej pary zaręczonych.
 10. Nieporozumienie hrabiego z Tadeuszem.
 11. Narada Tadeusza z Zosią o obdarzeniu wolnością chłopów.
 12. Ogłoszenie wolności włościańskiej.
 13. Koncert Jankiela.
 14. Polonez.
 15. Wspomnienia Saka.
 16. Ostatni opis zachodu słońca,
 17. Zakończenie.
-

Pan Tadeusz

czyli

Ostatni Zajazd na Litwie.

Księga I. — Gospodarstwo.

A. Mickiewicz opisuje dwór szlachecki Soplicowo, należący do rodziny Sopliców.

Ze szkół wraca Tadeusz i szybko wbiega do dworu, aby przywitać rodzinę, nie zastaje narazie w domu nikogo i z pewnem zadowoleniem spostrzega, że prawie nic się nie zmieniło, ale pochyliło się ku starości. Po wejściu do pokoi, gdzie mieszkał przed laty, spostrzegł, że mieszka tu jakaś panna. Po wyjściu z pokoju spotyka ekonoma Wojskiego, który proponuje mu iść na spotkanie Sędziego. Tadeusz zgadza się na projekt Wojskiego i wyruszają. Niedaleko za dworem spotykają całe towarzystwo, wracające z wycieczki, Tadeusz wita się i razem wracają do zamku na kolację. Przy kolacji Sędzia miał mowę o grzeczności i podkomorzy czynił uwagi nad modami francuskiemi. Kap. Rykow opowiada anegdotę o Suworowie i Napoleonie. Niedługo potem przybywa nowa, nieznaną Tadeuszowi osoba. — Rejent z Asesorem kłócą się o swoje charty — Sokoła i Kusego.

Po skończonej uczcie w zamku wszyscy wracają do dworu. Sędzia rozmawia z woźnym. Mówią jeszcze trochę o polityce Europy i Litwy. Kończy się Ks. I opowiadaniem ks. Robaka.

Księga II. — Zamek.

Wczesnym rankiem wszyscy przygotowują się do polowania i skoro słońce podniosło się wyżej wyruszają i polują z psami na szaraków.

Hrabia jedzie raniutko przed zamek i zachwyca się widokiem zamku w mgle porannej. Spotyka się z klucznikiem zamku Gerwazym i obaj udają się do zamku, gdzie Gerwazy opowiada historję ostatniego z Horeszków. Hrabia z zainteresowaniem słucha opowiadania; po skończeniu jedzie do myśliwych, łączy się z nimi i niedługo potem całe towarzystwo wraca na śniadanie. Rejent mówi o ustawie polowania. Telimena opowiada anegdotkę. Rejent z Asesorem ciągle się kłóca o charty. Po śniadaniu na propozycję Telimeny wyruszają wszyscy do lasu na grzyby.

Księga III. — Umizgi.

Hrabia przed pójściem na grzyby idzie do sadu Sopliców, gdzie spotyka ogrodniczkę i chwilę z nią rozmawia. Po skończonej rozmowie idzie do lasu na grzyby. W lesie spotyka Telimenę w świątyni dumania, rozpoczyna z nią rozmowę. Podczas rozmowy poruszono opis przyrody litewskiej, z której hrabia drwił. Tadeusz staje w obronie przyrody litewskiej i tłumaczy hrabiemu piękno, które nie każdy widzi. Dzwon w Soplicowie przerywa rozmowę i wzywa wszystkich na obiad. Po powrocie otrzymano wiadomość o wyjściu z matecznika niedźwiedzia i zaraz rozpoczęto przygotowania do obławy.

Księga IV. — Dyplomatyka. — Łowy.

Wczesnym rankiem nieznanne zjawisko budzi Tadeusza. Tadeusz zrywa się szybko i łączy się do pracy na niedźwiedzia.

Wyprawa przejeżdża koło karczmy, która jest szczegółowo opisana, gospodarzem karczmy jest żyd Jankiel, a szczerzy polak. W karczmie po nabożeństwie bywał często między szlachtą ks. Robak. Wyprawa zbliża się do lasu i rozpoczyna się obława. Niedźwiedź wychodzi z matecznika i wpada wprost na Tadeusza i hrabiego i byłby ich niechybnie pokaleczył, ale w decydującej chwili celny strzał ks. Robaka ratuje im życie, zabijając niedźwiedzia na miejscu. Wojski gra na rogu myśliwskim, a następnie opowiada anegdotę o Dowejce i Domejce.

Po skończonem opowiadaniu myśliwi urządzają sobie ucztę. Wojski kończy opowiadanie o Dowejce i Domejce.

Księga V. — Klótnia.

Telimena chce zainteresować Tadeusza swoją osobą, ogrodniczka Zosia chce zainteresować hrabiego. Strzelcy wracają z obławy. Telimena przedstawia Zosię Tadeuszowi, który jest bardzo zdumiony nową nieznaną osobą. Po południu Tadeusz udaje się do lasu, gdzie spotyka Telimenę i czas dłuższy z nią rozmawia. Po powrocie z lasu udają się do zamku na wieczerzę. Przy kolacji została poruszona sprawa sporu o zamek, w wyniku której nastąpiła klótnia, a następnie bijatyka. Kiedy w Soplicowie zamek opuścili, hrabia rozmawia z Gerwazym i zostaje powzięty plan zajazdu na Sopliców.

Księga VI. — Zaścianek.

Wczesnym mglistym rankiem, daje się zauważyć ruch na drogach, znak zbierania się szlachty. Sędzia rozmawia z ks. Robakiem o Tadeuszu i projektuje powstanie, w związku z czem udaje się następnie do hrabiego na radę.

Niedaleko Soplicowa był sąsiedni zaścianek szlachecki Dobrzyńskich, przewanych od dobrobytu, w którym opływali. Większą uwagę zwracał szczególnie Maciek Dobrzyński, jako wzorowy gospodarz i dobry żołnierz. Do zaścianku niedługo przybywają posłowie na naradę w sprawie powstania, następnie zjeżdża się zbrojna szlachta.

Księga VII. — Rada.

Zbrojna szlachta zjeżdża się w zaścianku Dobrzyńskich i rozpoczyna narady nad rozpoczęciem powstania przeciwko Moskalom. Na zebraniu przemawiają kolejno Bartek Prusak, Maciek Dobrzyński, a następnie Buchman komisarz z Klecka. W czasie zebrania przybywa Gerwazy i podburza szlachtę przeciwko Soplicom. W obronie Sopliców staje Prusak, a następnie Jankiel, którego Gerwazy wyrzuca z mieszkania. Przeciwko Gerwazemu staje również Maciek Dobrzyński. Wywiązuje się kłótnia w trakcie której przybywa hrabia z dżokejami i zjednawszy sobie szlachtę wyrusza na Sopliców.

Księga VIII. — Zajazd.

Po wieczerzy w Soplicowie zebrane towarzystwo dysputowało o układzie planetarnym, a podkomorzy mówił o komecie, która ukazała się nad Soplicowem; wrócono, że kometa przynosi nieszczęście i obawiano się jakichś niespodzianych przykrości. Tadeusz przed pójściem na spoczynek, przechodząc koło pokoju Sędziego, zauważył wewnątrz, że Sędzia z księdzem Robakiem miał czułą scenę, jakieś wyznanie; nie przerywał rozmowy i gdy ks. Robak opuścił Sędziego, zaraz tam się udał i rozmawiał z Sędzią o Zosi, którą pokochał i prosił

Sędziego, aby mu przeszkód nie stawiano, aby ją pojąć za żonę. Po dość długiej rozmowie skarcony przez Sędziego opuścił pokój. Wychodząc, spotkał Telimenę i miał z nią dłuższą rozmowę w wyniku której poróżnili się mocno. Zgnębiony niepowodzeniami Tadeusz udaje się nad stawy. W tym trakcie wpada hrabia zbrojny ze szlachtą, łapią Tadeusza, a następnie wpadają do dworu i zdobywają Soplicowo. Po zdobyciu szlachta rżnie inwentarz domowy i rozpoczyna się uczta zajazdowa. Gerwazy wytacza z piwnic wino.

Księga IX. — Bitwa.

Po uczcie szlachta zasnęła snem kamiennym. Tymczasem ktoś ze służby Sopliców sprowadził oddział moskali z majorem Płutem i kap. Rykowem na czele. Śpiącą szlachtę powiązano i zakuto w kłody. Rankiem wjeżdża z wozami do dworu ks. Robak i przywozi ukrytą broń. Na śniadaniu u Sędziego dochodzi do kłótni między Tadeuszem i kap. Rykowem w wyniku której następuje bijatyka, a następnie rozpoczyna się bitwa szlachty z moskalami. Dłuższy czas moskale górowali, ale rozkuci z kłód Dobrzyńscy przychodzą z pomocą szlachcie i po długiej bitwie szlachta ostatecznie zwycięża.

Księga X. — Emigracja — Jacek.

Po wygranej bitwie w Soplicowie rozpoczęto narady nad zabezpieczeniem się przed moskalami, którzy lada chwila mogli przybyć do Soplicowa i wszystkich aresztować. Ks. Robak proponuje emigrację tym wszystkim, którzy brali udział w bitwie, za granicę. Uczestnicy bitwy nie mając innego wyjścia przyjmują projekt ks. Robaka i następuje emi-

gracja. Tadeusz wyrusza również zagranicę. Po wyjeździe za granicę uczestników bitwy, w parę dni później ciężko zachorował ks. Robak od rany, otrzymanej w bitwie z moskalami i stanął w obliczu śmierci. Widząc, że stan się nie polepsza, ale pogarsza się z godziny na godzinę ks. Robak przywołuje Gerwazego i wyznaje mu, że jest Jackiem Soplicą. Gerwazy chce się zemścić, ale widząc umierającego Jacka, przebacza mu. Przed śmiercią niedługo otrzymuje ostatnią wiadomość z zagranicy o pochodzie wojsk, niedługo później umiera.

Księga XI. — Rok 1812.

Wczesną wiosną do Soplicowa wkraczają polskie wojska, a w ich liczbie, jako oficerowie Tadeusz i hrabia. Po nabożeństwie dziękczynnem, które się odbyło w miejscowym kościele odbywa się rehabilitacja urzędowa ś. p. Jacka Soplicy. — Tadeusz z radością wita Zosię, jako swoją narzeczoną i czas dłuższy z nią rozmawia. Po południu zgromadzają się goście na biesiadę.

Księga XII. — Kochajmy się.

Na ucztę, w której udział mieli wziąć wodzowie wojsk, Wojski przyrządza różne staropolskie potrawy, a szczególnie na uwagę zasługuje arcy-serwis staropolski. W gronie przybyłych znajduje się hrabia, jako pułkownik wojsk pol. Wszyscy są bardzo ucieszeni odzyskaniem niepodległości i urządzają zabawę, podczas której miał koncert na cymbałach Jankiel. Po koncercie rozpoczynają się tańce poprzedzane polonezem. Tadeusz po naradzie z Zosią podległych mu włościan obdarza wolnością.



F

8505